

MORGAN JOHANSSON
HELENE PETERSSON
Riksdagsledamöter (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-07

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -12- 08

Dnr 050-1109-2006/07

Begäran om granskning av regeringens handläggning av presstödet

Våren 2006 beslutade riksdagen om förändringar i presstödet. Beslutet stöddes av en bred blocköverskridande majoritet, bestående av alla partier utom moderaterna och folkpartiet.

I enlighet med de regler som gäller för statsstöd, anmälde förändringen till EU-kommissionen. Under sommaren hörde kommissionen av sig och ville ha svar på ytterligare frågor om stödet, men det fanns inga tecken på att kommissionen skulle försöka stoppa förslaget.

Men omedelbart efter regeringsskiftet i höstas började problemen. Fredagen den 6 oktober lämnade den socialdemokratiska regeringen lokalerna vid Rosenbad. Måndagen den 9 oktober beslutade den nya kulturministern, Cecilia Stegö-Chiló (m), att dra tillbaka anmälan om presstödsförändringen till EU. Riksdagen kördes således över, utan att det ens skett något samråd. Enligt uppgift fattade statsrådet Stegö-Chiló dessutom beslutet på egen hand. Det var således inget regeringsbeslut.

Riksdagen fick inte vetskap om detta förrän när budgetpropositionen kom, 16 oktober. Där framgår följande rörande presstödet:

"Kommissionen har i oktober 2006 meddelat att en fördjupad granskning kommer att inledas av om det svenska presstödet är förenligt med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget. Granskningen kan ta stora delar av 2007 i anspråk. Att genomföra ändringarna i driftsstödet innan denna process är slutförd medför en risk att tidningsföretagen blir skyldiga att återbetala det ytterligare driftsstöd som genom de nya reglerna tas emot under 2007. Med hänsyn till detta anser regeringen att de förändrade reglerna om driftsstöd inte bör träda i kraft den 1 januari 2007. Regeringen föreslår därför att ändringarna i presstödsförordningen skall träda i kraft vid en senare tidpunkt som regeringen bestämmer"

Detta kom som en överraskning för alla i Riksdagen som varit med och fattat det tidigare beslutet. Konstitutionsutskottet, som handlägger presstödet i Riksdagen, begärde då mer information i ärendet från ansvarig minister. Cecilia Stegö-Chiló (m) hade då ersatts av Lena Adelsohn-Liljeroth (m).

Torsdagen den 9 november kom ett antal tjänstemän från kulturdepartementet och en politiskt sakkunnig från näringsdepartementet till utskottet för att lämna information. Eftersom ingen politiskt ansvarig från kulturdepartementet var närvarande väckte emellertid besöket fler frågor än det gav svar.

Från både socialdemokratiskt och kristdemokratiskt håll efterfrågade vi underlag för påståendet att EU-kommissionen ingripit. Det besked vi först fick var att det enda underlag som fanns var ett telefonsamtal (!) från en tjänsteman på EU-kommissionen till en tjänsteman på näringsdepartementet.

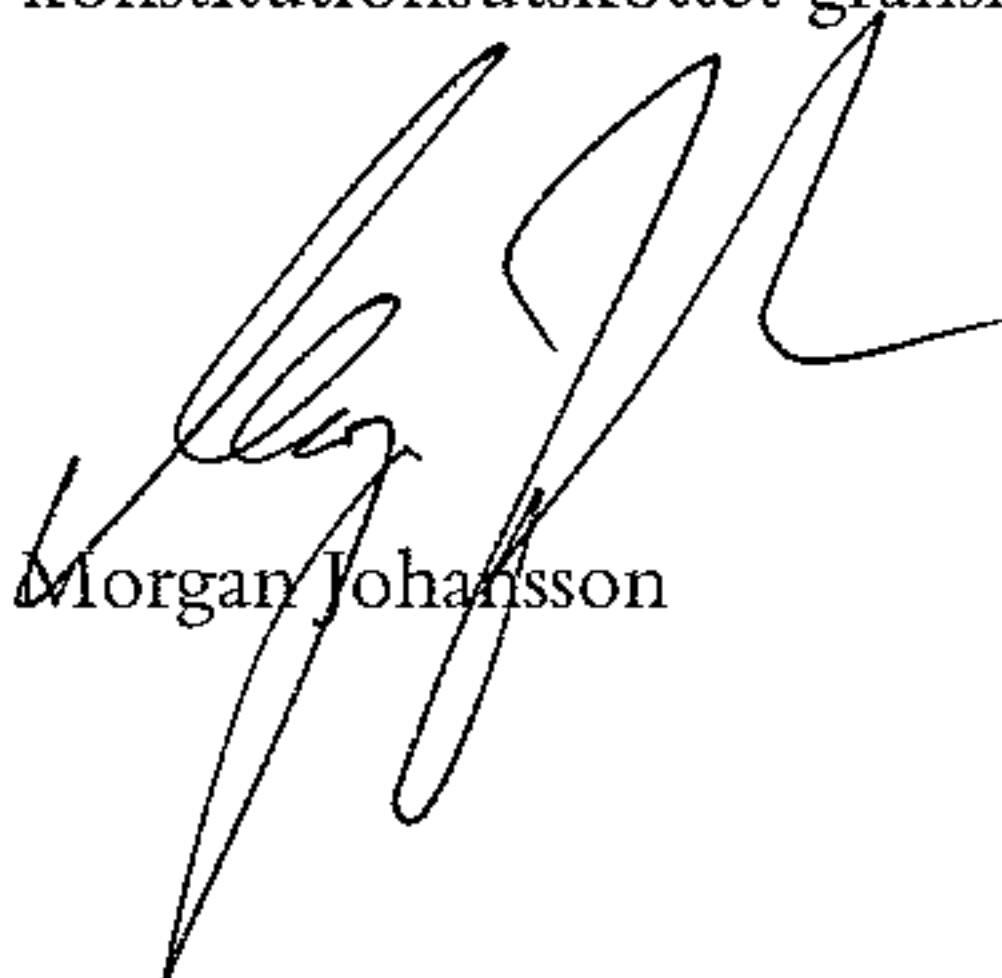
Det beslut som statsrådet Stegö-Chiló fattade har således detta telefonsamtal som enda underlag. Någon formell, skriftlig begäran från EU-kommissionen om att häva Riksdagens beslut fanns inte, ej heller något underlag där det framgick på vilka grunder EU-kommissionen ifrågasatte presstödet, eller vem som fattat beslutet att låta granska Sveriges presstöd. Något sådant underlag efterfrågades inte heller av regeringen, utan statsrådet Stegö-Chiló bara fogade sig i vad som sades ha sagts av en tjänsteman på EU-kommissionen per telefon. Agerandet från statsrådet kan knappast stämma med den i Regeringformens 7 kap. 2§ angivna ordningen för beredning av regeringsärenden.

Efter en interpellationsdebatt med Lena Adelsohn-Liljeroth den 21 november, där vi än en gång frågade efter underlag från EU-kommissionen som klargjorde varför man försökte stoppa presstödsreformen, offentliggjorde EU-kommissionen så ett skriftligt uttalande från talesmannen i konkurrensfrågor, Jonathan Todd. Där hävdades, tvärtemot vad Adelsohn-Liljeroth sagt i debatten, att Sverige fogat sig i kommissionens kritik, och förmodades inkomma med ett nytt lagförslag till kommissionen.

Om det är sant, har regeringen alltså backat hela vägen inför EU-kommissionen, kört över en bred riksdagsmajoritet och skänkt EU bestämmanderätt i en central demokratifråga. Detta utan att ansvariga statsråd vare sig på ett korrekt sätt lämnat information till Riksdagen eller korrekt berett ärendet innan beslut fattades att dra tillbaka notifieringen.

På begäran av KU kom så kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth (m) till utskottet, den 28 november. Där fick hon och hennes medarbetare medge att det faktiskt inte fanns någon formell framställan från EU-kommissionen om att dra tillbaka lagförslaget, att regeringen inte heller krävt det, utan att regeringen agerat på eget bevåg med telefonsamtalet som enda underlag. Hon bestred Todds påstående om att regeringen nu skulle återkomma med lagförslag som tillgodosåg EU-kommissionen. Någon sådan beredning förekommer inte i regeringskansliet, berättade hon.

Beredningen av verkställandet av riksdagens beslut angående presstödet och de oklarheter som sedan förekommit i redovisningen av de av regeringen vidtagna åtgärderna för kammaren kan inte anses tillfredsställande. Vi vill därför att konstitutionsutskottet granskar regeringens agerande i denna fråga.

Morgan Johansson

Helene Petersson